

Zitting 1975–1976

13 833

Overeenkomst tot wijziging van het Verdrag van 8 april 1960 tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland tot regeling van de samenwerking in de Eemsmonding (Eems-Dollardverdrag); 's-Gravenhage, 17 november 1975 (Trb. 1975, 152)

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 5 maart 1976. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 4 april 1976.

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 3 maart 1976

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60, en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij de Nederlandse en de Duitse tekst over te leggen van de op 17 november 1975 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Overeenkomst tot wijziging van het Verdrag van 8 april 1960 tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland tot regeling van de samenwerking in de Eemsmonding (Eems-Dollardverdrag) (Trb. 1975, 152)¹.

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

M. v.d. Stoel

¹ Nedergelegd op de bibliotheek ter inzage van heden

TOELICHTENDE NOTA

Bij het op 8 april 1960 te 's-Gravenhage gesloten Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland tot regeling van de samenwerking in de Eemsmonding, met bijlagen en slotprotocol (Eems-Dollardverdrag) (laatstelijk Trb. 1963, 116) – met welk verdrag werd beoogd een einde te maken aan de van oudsher bestaande ongeregelde toestand in de Eemsmonding, zoals beschreven bij dit verdrag – werd het bepalen van een Staatsgrens in dit gebied achterwege gelaten, maar werd, naast regels voor de waterbouwkundige ontwikkeling van het Eemsestuarium, de bebakening, de waterstaatszorg en het verrichten van opmetingen, peilingen en hydrologische onderzoekingen, voorzien in regelingen ter zake van tal van aangelegenheden, welke in het verleden als gevolg van bedoelde ongeregelde toestand tot onzekerheden en tot moeilijkheden tussen beide landen hadden geleid. Als zodanige regelingen worden genoemd die omtrent de toepasselijkheid van wettelijke bepalingen, het toezicht op de naleving der wettelijke voorschriften, de vervolging van strafbare feiten en de berechting daarvan, de reglementering van de scheepvaart en het toezicht op de veiligheid daarvan, de grensbewaking, het gezondheidstoezicht, het recht betreffende aanvaringen, de loodsdienst, de visserij, de jacht, de strandvonderij en de douanebehandeling.

Onder neutralisering van de grenskwestie werd op deze wijze een oplossing verkregen, waarbij de Eemsmonding als een waterstaatkundige eenheid wordt beheerd door samenwerking volgens een aantal wederkerige gedragsregels voor alle zich in de praktijk voordoende vraagstukken. Hiertoe is tevens voorzien in de instelling van een permanente Eemskommissie.

Een van vermelde regelingen vormt die aangaande enige burgerrechtelijke gevolgen van aanvaringen. Nu, zoals vermeld, in de Eemsmonding geen staatsgrens is vastgesteld en bijgevolg toepassing van rechtswege van Duits recht of van Nederlands recht niet aan de orde komt, voorziet artikel 39 van het Verdrag in het bij aanvaringen toepasselijke recht, nl. het eerste lid in het materiële recht en het tweede lid in de rechterlijke bevoegdheid. Het derde lid van artikel 39 bevat een consultatieprocedure, welke moet worden gevolgd ingeval één der Verdragsluitende partijen het voornemen heeft over te gaan tot de bekrachtiging van of het toetreden tot een overeenkomst inzake aanvaringen van binnenschepen, die niet in overeenstemming is met de uit hoofde van het eerste of het tweede lid toepasselijke bepalingen.

Het eerste lid van artikel 39 bepaalt in de eerste plaats, dat ingeval van aanvaring in de Eemsmonding tussen zeeschepen of tussen zeeschepen en binnenschepen het op 23 september 1910 te Brussel ondertekende Verdrag tot het vaststellen van enige eenvormige regelen betreffende aanvaring van toepassing is; in Nederland is dit verdrag bij Koninklijk besluit van 21 februari 1913 in het Staatsblad bekend gemaakt (Stb. 74; laatstelijk Trb. 1965, 223). Aangezien een groot aantal landen, waaronder het Koninkrijk en de Bondsrepubliek, partij is bij dit Verdrag, dat enige eigen regels van materieel recht geeft voor het geval van aanvaring waarbij een zeeschip is betrokken, is, voor wat zeeschepen betreft, met verwijzing naar dat verdrag volstaan. In Nederland en de Bondsrepubliek is het ter zake toepasselijke recht op dit verdrag gebaseerd (zie voor Nederland de artikelen 534-544 Wetboek van Koophandel).

Vervolgens bepaalt het eerste lid van artikel 39, dat, ingeval bij een aanvaring in de Eemsmonding uitsluitend binnenschepen zijn betrokken, ten aanzien van de verplichting tot vergoeding van de aan de vaartuigen of de zich aan boord bevindende personen of zaken toegebrachte schade de bepalingen van eerdergenoemd Verdrag van 1910, behoudens één artikel, van overeenkomstige toepassing zijn.

Na afsluiting van de onderhandelingen tussen Nederland en de Bondsrepubliek Duitsland nopens het Eems-Dollardverdrag is op 15 maart 1960 te Genève tot stand gekomen het Verdrag tot vaststelling van enige eenvormige regelen inzake aanvaring in de binnenvaart (laatstelijk Trb. 1966, 192). Dit

verdrag, waarbij behalve het Koninkrijk en de Bondsrepubliek ook vrijwel alle andere landen wier binnenschepen de Eemsmonding bevaren partij zijn, bevat enige regels van materieel recht betreffende aanvaringen, waarbij uitsluitend binnenschepen zijn betrokken.

Inmiddels is zowel in Nederland als in de Bondsrepubliek het materiële recht omtrent aanvaringen van binnenschepen in overeenstemming gebracht met dit verdrag.

In de Bondsrepubliek is zulks geschied bij de wet van 30 augustus 1972 («Bundesgesetzblatt», deel II, blz. 1005 e.v.), waarbij de bepalingen van het verdrag zijn opgenomen in het «Binnenschiffahrtsgesetz» en in het «Flösze-reigesetz». In Nederland heeft de aanpassing plaats gehad bij de wetten van 25 juli 1964 (Stb. 289) en van 3 maart 1965 (Stb. 87), waarbij wijzigingen werden aangebracht in het tweede boek, achtste afdeling van de dertiende titel, van het Wetboek van Koophandel; deze wetten zijn op 29 mei 1966 in werking getreden (Koninklijk besluit van 6 april 1966, Stb. 136).

Nu in Nederland en in de Bondsrepubliek in de materiële wetgeving omtrent aanvaringen van binnenschepen uitvoering is gegeven aan het Verdrag van Genève, dient het Eems-Dollardverdrag daaraan te worden aangepast, in dier voege dat in artikel 39, eerste lid, daarvan voor wat betreft de aanvaring van binnenschepen het Verdrag van Genève van toepassing wordt verklaard. De onderhavige Overeenkomst strekt daartoe.

De artikelen van de overeenkomst spreken, na het bovenstaande, naar het voorkomt voor zich zelf.

Vermeld zij nog slechts dat met de opneming in het nieuwe artikel 39, eerste lid, van de bepaling dat, indien de Verdragen van Brussel en Genève worden gewijzigd, deze in gewijzigde vorm van toepassing zullen zijn, is beoogd te vermijden dat wijziging van bedoelde verdragen het nodig zou maken het Eems-Dollardverdrag opnieuw te wijzigen.

Voor wat het Koninkrijk betreft, zal de overeenkomst uiteraard alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
T.E. Westerterp

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. van der Stoep